

En odysseé

av Emil Olsson

Mannen klev ut genom dörren. Det var en grå och trist värld som han därmed blev en del av. Ingenting i hans värld hade någon skarp kant eller synlig fog. När han gick nedför gången som ledde till gatan tänkte han på hur allting kunde vara så mångfaldigt, men samtidigt så väldigt litet och ospecificerat. Han tänkte på hur regnet som var på väg nog skulle kunna liva upp staden han bodde i.

Nu stod mannen vid gatan, vägen, trottoaren eller vad man nu vill kalla det. När han såg sig om så slog det honom att han inte visste vilken väg han skulle ta, eller ville ta för den delen, om han snabbast skulle nå sitt mål. Hade han ett mål? Han var inte längre säker på det. Det gick personer förbi honom, varelser utan ansikte, utan form. Han kände att om han vågade sträcka ut sin arm för att röra vid en av dem då skulle de genast försvinna i allt det gråa runt omkring honom.

Mannen vågade inte röra vid någon av dem, istället höll han sig på noga avstånd från var och en av dem. Av rädsla för att stöta till någon gick han sakta mot sitt mål. Vad var hans mål? Mannen är fortfarande inte säker men han vet att om han bara fortsätter att gå så måste världen runtomkring honom förändras med honom.

När han som långsammast gick, nästan smög sig fram, mötte han någonting som var annorlunda. Det var nog en människa. Men ändå annorlunda. Alla människor runt omkring honom var gråa och formlösa. Den här var ljusare, den hade skarpare kanter. Den hade form! Han stirrade när varelsen kom gående. Allt eftersom den kom närmare, desto mer förhäxad blev han av vad han såg. Han tyckte att desto längre han stirrade på den som kom gående, desto ljusare blev den. Ljuset vällde upp inifrån och sipprade ut, det var som om varelsens forna formlöshet hade givits struktur. Men den strukturen var bara påbörjad, den kunde ännu inte hålla allt ljus inom sig utan det överflödiga rann över som vatten ur en full bägare.

Det var verkligen en slående syn, ljuset sken som starkast där huvudet borde ha varit och det föll längs med den imaginära kroppen tills det kom till marken där ljuset abrupt försvann. Absorberat av marken eller helt enkelt önskat i mannens värld. Han vågade inte gå emot varelsen i skräck över att den skulle lägga märke till honom och håna honom för att han var lika grå som alla de andra.

När varelsen bara var några få meter ifrån honom stannade han och började se sig omkring, sakta, sävligt, värdigt. Med varje blick den slängde runt omkring sig bedömde den de som rörde sig omkring den upplyste.

Det var som om de inte såg ljuset, eller om de gjorde det så påverkades de inte av dess sken. Mannen däremot, stod lamslagen och följde den upplystes varje rörelse med en iver som han inte förstod. Han ville ha ljuset! Han tänkte ta det!

När mannen kom tillräckligt nära sträckte han försiktigt ut handen. Han sträckte sig så långt fram han kunde och kände hur ljuset från varelsen sken på hans hand och värmden honom, det gav honom liv. När det bara var en bråkdel av en centimeter kvar svängde den upplyste sig våldsamt om och slog med snabbhet undan hans hand. Rörelsen sände en elstöt genom handen, armen, upp till ansiktet och ned i marken. Den plötsliga smärtan fick mannen att falla ihop på marken, han kröp ihop där och kände bara skräck över vad den upplyste skulle göra härnäst.

Mannen kände skam över att han vågat försöka röra det han aldrig förut sett. När han låg där och skakade i skräck ställde den upplyste sig vid honom som en stum vakt. Väntande på ett uppvaknande ur den dvala som plågade denna gråa värld. När mannen som blivit slagen i skräck sakta kom till sans och insåg att det inte skulle komma några fler slag öppnade han ögonen, kröp försiktigt upp och tittade på den han trodde skulle bli hans baneman. Den upplyste stod bara och studerade honom med ögon man inte kunde se utan bara ana. När han böjde sig fram så började ljuset runt huvudet att pulsera.

Den slagna gick med smygande steg bort från ljuset som han trodde var ett tecken på att hans tid var på väg att rinna ut. När han rörde sig ifrån den upplyste så följde den lysande sakta efter, fortfarande studerande honom. Ljuset pulserade allt snabbare och det var som om det sken rakt igenom honom och lät den upplyste skärskåda varje skrymsle och vrå av hans grå innanmäte.

När mannen försökte att en gång för alla lämna den lysande bakom sig kände han en värme på axeln som hindrade honom från att gå. Det var samma sensation som tidigare slagit honom till marken, men nu inte lika våldsam. Värmen på axeln spred sig genom honom och lyste upp den gråa värld han såg. Mannen kunde urskilja nyanser av olika färger som sken bakom allt det som en gång varit grått. Han stirrade på allt omkring sig när den upplyste sakta vände honom mot sig.

När mannen var ansikte mot ansikte med den upplyste såg han ett rynkigt anlete med slitet vågig hår. Krokig, stor näsa. En mun med ett ständigt hånfullt leende. Ett leende som log åt alla som bara såg världen i grått. Hakan var täckt av skägg som skymde halsen. Men det som slog honom hårdast var ögonen. Det var ett par ögon som kunde skifta mellan glädje och ilska, lugn och oro lika snabbt som vinden. Det var inte några ögon som man kunde läsa, de lyste starkare än någon man kunde stå ut med.

När den gamle lyfte handen från mannens axel försvann alla färger ur hans anlete och världen återgick till att vara grå. I desperation började mannen som inte längre såg att famla efter den gamles hand i ett försök att få uppleva ljuset igen. Men den upplyste tog ett snabbt steg tillbaka och undvek på så sätt hans famlande händer.

Mannen föll på knä och stirrade på den upplyste i ett försök att återkalla det ansikte han nu visste dolde sig för honom. Ljuset pulserade inte lika häftigt som tidigare och sken inte lika bländande. När han trodde att den gamle skulle lämna honom där på knä efter att ha utsatt honom för det grymma skämt att låta honom uppleva synen bara för att ta den ifrån honom och lämna honom.

Var det hans straff för den fräckhet han visat? Att våga vilja ha det ljus han såg?

Just när mannen var säker på att han aldrig skulle få uppleva det underbara ljuset igen så lyfte den lysande en suddig arm och pekade nedåt vägen, därifrån den en gång kommit gående. Mannen stapplade sig upp på fötter och tittade nedåt vägen. Var hans mål någonstans där? Det fanns bara ett sätt att få veta säkert. När han tittade bakom sig för att söka vägledning av den upplyste som skrämde honom så, som han älskade så, det ljus som han eftertraktade så, upptäckte han att det redan var borta.

Hur mannen än såg sig omkring kunde han bara se grått. Inte ett spår av ljus fanns kvar. När han började gå studerade han samtidigt sin omgivning. De grå varelserna rörde sig obehindrat på sin väg mot sina mål. De hade inte tagit notis om händelsen som ägt rum bara några få meter ifrån dem, eller så ville de inte, brydde de sig inte.

Mannen fortsatte att gå längs den väg som blev åt honom utpekad, inte med snabba steg utan med korta tveksamme hasande steg. Han kunde fortfarande känna chocken rusa igenom honom där han gick. Han försökte att med blotta viljan se igenom den gråa ridå han visste bara täckte alla lysande färger. Han tittade noga på de formlösa runt honom i vetskap om att den dimma som dolde dem kunde skingras av ett ljus som han inte besatt. Han studerade vägen framför sina fötter i hopp om att kunna se vart han skulle gå. Men där fanns ingenting att se, det gråa som hindrade mannens sökande blick var lika ogenomträngligt som det hade varit innan mötet med den upplyste. Men nu kunde han inte längre godta det. Han kunde inte acceptera att han inte kunde se vart han skulle längre. Han visste att det fanns fler sätt att se världen än att bara se den i en grå nyans. Och det drev honom framåt. Nu med snabbare steg, och än snabbare för vart nytt han tog.

Mannens blick flackade hastigt i sitt sökande efter något att se. Som världen var nu, tyckte han, kunde han lika gärna gå igenom den med ögonen stängda. Det skulle inte spela någon roll.

Med ökande ångest och frustration rusade mannen nu fram. Från att han smugit ur vägen för andra formlösa, stod han nu ut bland dem. Den enda som rörde sig med hastighet och iver. Men ändå tog de ingen notis om honom. Hade de redan slutit sina ögon för världen? Har de redan mött den upplyste och bestämt sig för att de sett allt som finns att se? Mannen visste inte, han behövde inte veta. Han behövde bara ljuset och att kunna se världen. När han rusade vilt sökte hans ögon fortfarande efter någonting att se, någonting som var annorlunda i den här grå världen.

Plötsligt fastnade mannens blick på något. Det var så enormt och så självklart att han inte förstod hur han kunde ha missat det. I horisonten som snabbt närmade sig såg mannen en stor vägg. Den täckte snart hela hans synfält. När han närmade sig väggen var han förtvivlad. Mannen visste att ljuset fanns där bakom, men han hade ingen väg igenom. Väggen var högre än han kunde se upp i den grå himlen. Och den sträckte sig längre än vad han kunde se på marken. Han kunde inte stanna nu, han vägrade stanna nu. Han började följa väggen i hopp om att hitta ett slut, ett hål, en dörr, någonting som skulle låta honom komma till andra sidan.

När mannen gick längs med väggen studerade han den, den var helt slät. Inga skarvar, ingenting att få grepp om ifall han skulle vilja klättra över den. Han lät sin hand smeka väggen där han gick. Det gav honom en känsla av triumf, han hade lyckats! Han hade kommit längre än vad han någonsin hade drömt om! Det var då mannen insåg att det här hade varit hans mål hela tiden, han hade alltid sökt ljuset. Med handen på väggen gick han sakta, han kunde inte rusa blint längre när han nu var framme. Han såg inget slut på väggen, om han inte gjorde det snart skulle han likväl försöka att klättra.

Plötsligt kände mannen med sin hand hur en bit av väggen lossnade när han drog handen förbi. Han vände sig om och tittade på biten som hade ramlat ned på marken. Det var en liten obetydlig bit. Ingenting som man skulle ha lagt märke till om man inte sökte efter den. Men ändå hade den ett enormt värde för honom. Den var viktigare än någonting annat just nu. Den var ett bevis på att väggen inte alltid skulle vara i vägen för honom. Den skulle också falla!

När mannen böjde sig för att ta upp biten från marken såg han ljus i ögonvrån. Han svängde häftigt på huvudet mot ljuset och upptäckte att det kom från väggen. Det lyste ur det lilla hålet som skapats när skärvan lossnade. Mannen lutade sig fram för att se igenom hålet och ta reda på vad som fanns på andra sidan väggen. När han tog stöd mot väggen för att bättre kunna se igenom hålet rämnade den. Han föll rakt igenom den. Rakt in en värld som var lika grå som den han hade lämnat. Bara mer ödslig. I en hög av lövtunna skärvor ställde han sig upp och sökte med blicken efter lysande varelser med ljus att dela med sig av. Men han såg ingenting. Det var helt tomt.

Mannen började svänga i panik, han sökte febrilt efter någonting som kunde ge hans resa, hans mål, hans hopp något värde. Då såg han en kulle. Inte en stor kulle, men en kulle likväl. Det var inte kullen som fångade hans blick, för honom var den bara en hög med packad grå jord. Det som han istället fäste sin blick på var trädet som växte uppe på kullen. Det var inte ett stort eller vackert träd. Det var litet, knotigt och skamfilat. Men det spelade ingen roll för de frukter som växte på dess grenar var gyllene! De lyste så vackert att han kände gråten komma i halsen och han rusade upp till trädet.

Mannen kämpade sig uppför den lilla kullen och kände hur den sög kraften ur honom för varje steg. Den blev bara högre och högre desto närmare trädet han kom. De sista metrarna kröp han fram på alla fyra och drog sig sakta uppåt. När han till slut nådde höjden och trädets bas sträckte sig upp ovanför honom så satte han sig på en av dess rötter och samlade kraft.

När mannen till slut kände sig stark nog tog han mod till sig och ställde sig upp för att ta ett äpple. Han väntade sig nästan att han skulle få en till stöt om han vågade sig på att försöka ta ett äpple. Men han kunde inte låta bli. Mannen hade inte kommit så här långt bara föra att stirra på ett skinande äpple i hans grå värld.

Mannen sträckte fram handen mot ett av de större äpplena. När handen slöt sig om det kände han dess svala, rena yta. Helt fläckfritt och perfekt format. Han böjde sig ned och satte sig på huk samtidigt som han greppade äpplet med båda händerna. Sakta förde han det mot munnen och tog första tuggan.